

'Bombardieren van Moerdijkbrug 65 jaar geleden was heldendaad'

DORDRECHT - Voor Dordtenaar Wim Anceaux was het vrijdag een emotionele dag. Toch gaf het hem een goed gevoel dat bij het monument op De Punt bij de Moerdijkbrug een herdenking plaatsvond.

Want op 13 mei was het 65 jaar geleden dat piloot Willem Fredrik Anceau, een neef van Wim, samen met vier andere bemanningsleden probeerde de Moerdijkbrug te bombarderen. Deze poging mislukte en hun toestel een Fokker T5 startte neer bij Ridderkerk. De vijf bemanningsleden overleefden de crash niet en daarom vond de herdenking plaats bij het monument, dat tien jaar geleden naast parkeerplaats De Punt bij de benzinepomp langs Rijksweg A16 is geplaatst. Dat gebeurde op initiatief van de inmiddels overleden Jan Bomans (broer van Godfried).

Tevens werd tijdens deze gebeurtenis Willem Anceau, de zoon van Wim, herdacht omdat hij twee jaar geleden door een hartstilstand plotseling op 14-jarige leeftijd overleed. Vandaar dat ook leerlingen van de Anne de Vriesschool (onderdeel van het Insula College) tijdens de herdenking aanwezig waren. „Het is inderdaad een aangrijpende gebeurtenis geworden en op deze manier was het ook een gedenkwaardige dag”, zegt Wim Anceau. Hij was samen met zijn echtgenote Aline en zoon Flip (14) aanwezig tijdens de herdenking. „Het is wellicht de laatste keer dat we ter nagedachtenis van deze piloten zo'n bijeenkomst kunnen opzetten. Want ook één van de getuigen was er ditmaal bij”, aldus de initiatiefnemer.

Vertraagd

Willem Fredrik Anceau was samen met gezagvoerder Bernardus Swagerman en de andere bemanningsleden G.A. van Riemsdijk, J. Wijnstra en O.W. Douwes Dekker in de Fokker T5 die op 13 mei 1940 de belangrijke opdracht had om de Moerdijkbrug te bombarderen. Zij werden ondersteund door twee jagers, beide een Fokker G1.

Wim Anceaux: „Als deze opzet was geslaagd, dan had de Tweede Wereldoorlog er wellicht anders uitgezien. Het had de opmars van de Duitsers in elk geval

● Burgemeester Ronald Bandell woonde vrijdag bij De Punt de herdenking bij, omdat 65 jaar geleden met een Fokker T5 van de Koninklijke Luchtmacht is geprobeerd de Moerdijkbrug te bombarderen. Het was de bedoeling om de invasie van Duitse troepen tegen te houden of te vertragen. Foto Rinie Boon

ernstig vertraagd. Ze hadden twee bommen van ieder 300 kilo aan boord. De ene bom heeft de Moerdijkbrug gemist, de tweede bom raakte de brug wel, maar explodeerde niet”, zegt Anceau nu. Voor de bemanning was het een kamikazepoging en dat wisten zij ook. Dat constateert Eric Casius, die vorig jaar de overblijfselen van het wrak van de Fokker T5 heeft opgegraven en onderzoek heeft gedaan naar hetgeen er gebeurd is. Hij zegt: „Ze wisten dat het een belangrijke opdracht was en ook heel gevaarlijk. Want gezagvoerder Swagerman is pas op het laatste moment in het toestel gestapt. Hij wist dat de gezagvoerder die in het toestel zat getrouwd was en kinderen had. Hij was zelf vrijgezel en is naar hem toegeslapen en heeft hem bevalen uit het toestel te komen. Maar de andere gezagvoerder wilde niet en dat heeft een hevige woordenwisseling opgeleverd.

Tragedie

Uiteindelijk heeft Swagerman toch het bevel overgenomen, omdat hij hoger in rang was. Voor hem was het een ware tragedie, want hij was twee dagen eerder al met een ander toestel door de

Duitsers neergehaald. Dat toestel maakte een noodlanding in zee bij Kijkduin. Swagerman was de enige overlevende, omdat hij als sportman goed kon zwemmen. Hij heeft als enige het land bereikt.

Twee dagen later zei hij: het zal echt niet gebeuren dat ik nog een keer wordt neergeschoten. En dat is toch gebeurd, want ze werden achtervolgd door acht Duitse Messerschmits. Zij werden ter hoogte van de Alblasserwaard geraakt en het toestel is bij Ridderkerk neergestort.

De bommenwerper bestond grotendeels uit houten linnen en dat brandde als een fakkel.

De luchtschutter was J. Wijnstra en hij is zonder parachute uit het toestel gevallen en was meteen dood. Twee bemanningsleden zijn in de cockpit verbrand en de andere twee hebben zich al brandend uit het toestel weten te bevrijden. Zij leefden nog, maar even later werd het wrak nogmaals door de Duitse jagers beschoten en daarbij zijn ook de twee laatste bemanningsleden omgekomen. Bewoners hebben de vijf lijken op een ladder uit het griend gehaald, een dijk opgesjauwd en in een boerenschuur

opgebaard”, aldus het relaas van Eric Casius.

Verdedigd

Hij heeft het wrak vorig jaar opgegraven en vond de laatste overblijfselen. Stukken van de romp, de vleugel, motor en munitiehulzen en patronen. Casius: „Je kunt zien dat er over en weer veel geschoten is. De bemanningsleden hebben zich echt tot het uiterste verdedigd. Het is een felle strijd geweest, want er zitten zelfs kogelgaten in de gevels van de huizen in Ridderkerk.” Ook Wim Anceaux zegt dat het in 1940 al een zeer aangrijpende gebeurtenis was. „Heel veel mensen kennen deze aanval op de Moerdijkbrug nog en ook nu leeft het in de gedachten van veel mensen voort. Ik vind het belangrijk dat we hier nogmaals bij stil staan, omdat het toch een heldendaad was. Zij wilden de opmars van de Duitsers ernstig vertragen of de oorlog een andere wending geven. Dat is helaas niet gelukt.”

Een van de twee ondersteunende jagers is eveneens neergestort. Dat gebeurde op een weiland bij Nieuw-Lekkerland. De bemanningsleden zijn eveneens om het leven gekomen.